

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 13 октомври 2025 г.
(OR. en)

13918/25
ADD 1

CON 189
SOC 659
CADREFIN 252
POLGEN 159

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 10 октомври 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

Относно: ПРИЛОЖЕНИЯ към ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА относно оценката на REACT-EU

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 634 final - ANNEXES.

Приложение: COM(2025) 634 final - ANNEXES

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 10.10.2025 г.
COM(2025) 634 final

ANNEXES 1 to 2

ПРИЛОЖЕНИЯ

към

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
относно оценката на REACT-EU

Приложение I: Констатации от включените в извадката национални оценки на REACT-EU

Обобщение на националните оценки на REACT-EU (или на реакцията при кризи)

Държава / оценка	Ефективност	Ефикасност	Адекватност	Съгласуваност	Добавена стойност от ЕС/ друго
Белгия (Валония) <i>Оценка на приноса по приоритетна ос 8 по линия на REACT-EU в рамките на оперативна програма Wallonia-2020.EU на ЕФРР за периода 2014—2020 г. (CCI 2014BE16RFOP003)</i>	Адаптирането на болничната инфраструктура и инвестирането в медицинско оборудване и материали, финансирани по линия на REACT-EU, подобриха реакцията на здравните заведения спрямо нуждите и повишиха тяхната устойчивост. Закупуването на най-съвременно оборудване и финансирането на изследователи в областта на здравеопазването бяха правилните инструменти за посрещане на нуждите. Централизираното управление на мерките, свързани със здравеопазването, даде възможност за цялостно картографиране на наличните ресурси, което осигури обща картина за бъдещото управление на кризи. Цифровата зрялост на МСП, особено на микропредприятията, се повиши, което улесни въвеждането в тях на съвременни цифрови решения и по този начин повиши тяхната конкурентоспособност и устойчивост. Според оценките подкрепата за МСП при прехода им към енергийно ефективна икономика е допринесла за намаляване на потреблението на енергия и на емисиите на CO₂ и за увеличаване на производството на енергия от възобновяеми източници.	Централизираното управление на мерките, свързани със здравеопазването, позволи да се предвидят по-добре нуждите на здравните заведения и да се оптимизира разпределението на оборудването. По подобен начин мярката, насочена към прехода към екологосъобразна икономика, беше осъществена чрез правен субект, функциониращ като единствен пряк бенефициер, който предоставяше финансова подкрепа на МСП, а именно над 500 заема за прилагане на мерки за енергийна ефективност. Сравнително кратките срокове за изпълнение доведоха до предизвикателства като забавяне в изпълнението на проектите (в някои случаи това доведе и до недостатъчно усвояване на наличния бюджет), проблеми с обществените поръчки и административна тежест. Беше установена асиметрия между мерките по отношение на степента, в която получените резултати са пропорционални на бюджета и на средствата за инвестиции.	Повечето бенефициери, участвали в проучването за оценка, потвърдиха, че подкрепата по линия на REACT-EU е отговорила напълно (49 %) или в достатъчна степен (37 %) на техните нужди. Въпреки че повечето нужди на здравната инфраструктура бяха задоволени, някои от тях бяха задоволени в по-малка степен поради невъзможността да се завършат някои инфраструктурни подобрения. REACT-EU изигра роля в енергийния преход, като катализира проби в областта на научните изследвания и разработките на зелени технологии и насърчи дружествата и институциите да възприемат устойчиви практики и да интегрират по-екологосъобразни решения за енергоснабдяване.	REACT-EU допълваше и беше съгласуван с другите приоритетни оси на програмата, като предоставяше допълнителни средства за ускоряване на изпълнението на съществуващите приоритети и същевременно за въвеждането на нови мерки за справяне с неотложните предизвикателства, породени от здравната криза. На хоризонтално равнище целта на REACT-EU беше да допринесе за ключовите приоритети на ЕС, измежду които прехода към нисковъглеродна икономика и устойчивото развитие.	REACT-EU изигра жизненоважна роля за предоставянето на допълнителна финансова подкрепа за програмите за сближаване на държавите членки. Тази приоритетна ос беше предназначена да осигури допълнителна подкрепа за подобряване на устойчивостта на регионалните икономики и да им помогне да се възстановят от кризата.
Чехия <i>Тематична оценка на Споразумението за партньорство за периода 2014—2020 г. — ЦО 6: Оценка на усвояването на допълнителните разпределени средства по линия на REACT-EU (CCI 2014CZ16RFOP002)</i>	По линия на REACT-EU бяха осъвременени здравните услуги, материалите и оборудването в болниците и здравните заведения/лаборатории, както и беше модернизирана единната система за спешна помощ, благодарение на което качеството на здравните услуги се подобри. Подкрепата по линия на REACT-EU беше използвана за намаляване на оперативните разходи на социалните услуги чрез инвестиции в икономии на енергия в сградите и увеличаване на използването на електрически превозни средства, което способства за екологичната устойчивост на услугите. Чрез тази подкрепа отчасти бе допринесено за някои от планираните дългосрочни инвестиции.	Към момента на оценката промените в дейностите се отнасяха най-вече до инвестициите, свързани със здравеопазването, поради текущото изпълнение (например ограничаване на строителните работи за сметка на закупуване на оборудване). За проектите, които не са завършени или не са преминали през тръжни процедури, съществуваше риск от значително увеличение на бюджета в сравнение с първоначалното заявление. Това се дължеше на рязкото увеличение на цените и лихвените проценти между момента на подаване на заявлението за подпомагане и изпълнението на дейностите.	Поканите за представяне на предложения по линия на REACT-EU бяха насочени към укрепване на устойчивостта на Чехия и нейните региони при кризисни ситуации. Освен това по проектите се подпомагаха екологичната устойчивост на предоставяните услуги и устойчивостта при физически и цифрови рискове.	Подкрепата по линия на REACT-EU бе предоставена на бенефициери от 223 общини във всички чешки региони, като по този начин бе осигурена по-справедлива в териториално отношение трансформация.	С подкрепата по линия на REACT-EU на бенефициерите бе дадена възможност да разработят и поддържат качествени услуги, които не биха могли да бъдат напълно осъществени без тази подкрепа поради липса на финансиране. Повече от половината бенефициери посочиха, че без помощта със сигурност не биха извършили инвестициите в социална инфраструктура.
Дания	Подпомогнатите дружества станаха по-стабилни и адаптивни и укрепиха	Инициативата REACT-EU беше лесна за изпълнение, като през целия период на	Направлението „Цифровизация“ за МСП беше подходящо за дружества,	Въпреки че мерките на ЕФРР и тези на ЕСФ се допълват взаимно по	—

<i>Оценката обхваща програмата за стопанска дейност, финансирана по линия на датската инициатива REACT-EU. Програмата за стопанска дейност по линия на REACT-EU обхваща четири независими инициативи (направления).</i> <i>(2014DK16RFOP001; 2014DK05SFOP001)</i>	способността си да се справят с бъдещи предизвикателства, тъй като станаха по-добре подготвени за бъдещите изисквания — по отношение на клиентите, конкуренцията, гражданите и техните вериги за създаване на стойност. Програмата им позволи да се развиват повече и по-бързо, отколкото биха го направили в противен случай. Това е особено вярно в периода след COVID-19, когато няколко инициативи за развитие бяха замразени в дружествата и техният рисков апетит беше нисък. Въпреки това в някои от направленията на подкрепяните програми няколко участници поискаха безвъзмездни средства с твърде голям размер или поискаха твърде много на брой безвъзмездни средства и не успяха да изпълнят проектите или да усвоят средствата, което доведе до значително изоставане. Консултантите бяха ефективни при набирането на дружества, но не толкова ефективни при ръководенето им по време на проектите, а насоките не винаги бяха достатъчно ясни.	програмата имаше голямо търсене на средствата по нея. По програмата за стопанска дейност успешно бе създадена единна входна точка за много услуги. Съществува обаче потенциал за създаване на по-голяма съгласуваност между направленията на програмата за стопанска дейност, особено по отношение на процеса, изискванията и критериите за кандидатстване, за да се улесни навлизането. Няколко дружества смятат, че документацията отнема много време и е сложна, което представлява пречка за изпълнението на проекта.	които искат да започнат дейност или да допълнят някой от другите начини на действие. Дейността на търговските панаири, подкрепена чрез насочената към МСП мярка „Износ“, беше от особено значение за няколко малки дружества. Мярката „Екологосъобразност“ за МСП изглежда е представлявала значителен финансов принос за дружествата, докато схемата „Пилотен проект за растеж“ за МСП е осигурявала на дружествата съответното финансиране при възникване на необходимост.	отношение на предприятията, те можеше да се използват по-добре.	
Финландия <i>Оценка на мерките по линия на REACT-EU, финансирани по оперативна програма „Устойчив растеж и работни места за периода 2014—2020 г.“</i> <i>(CCI 2014FI16M2OP001)</i>	За да се помогне за поправяне на щетите, причинени от пандемията от COVID-19, беше използвано финансиране по линия на REACT-EU. С механизма се подпомагаха предприемачите и фирмите, като се укрепваше компетентността им, предотвратяваше се безработицата и се подобряваше положението на работниците на пазара на труда. Проектите спомогнаха също така да се подобрят цифровите умения на участниците и перспективите им за заетост. Освен това те успяха да засилят способността на дружествата да се променят и гъвкаво да се приспособяват по активен начин. Екологичният и цифровият преход бяха насърчени чрез проекти за реформиране на производствените технологии и процеси на предприятията, изграждане на компетентността и способностите, осъществяване на инвестиции, получаване на нова информация за пазара и разработване на нови продукти и услуги.	Механизмът за предоставяне на финансиране по линия на REACT-EU беше ефективен благодарение на съществуващия модел на управление и програмни структури. Допълнителното финансиране беше успешно интегрирано в съществуващата програма на ЕФРР, въпреки че понякога строгите структури на програмата бяха пречка. Краткият период на изпълнение несъмнено представляваше предизвикателство по отношение на ефективността. Въпреки това използването на утвърдени системи и на гъвкав подход позволи да се предприемат бързи действия. Особено полезно беше възползването от съществуващите информационни системи и оперативни методи от програмния период 2014—2020 г. за управление на финансирането.	Резултатите, постигнати чрез финансирането по линия на REACT-EU, бяха подходящи и навременни, като отговаряха на новите нужди, породени от пандемията от COVID-19. Машабното използване на политиката на сближаване при внезапни кризи обаче разкри необходимостта от по-голяма вътрешна гъвкавост. Допълнителното финансиране беше от решаващо значение за регионите и отраслите в Южна и Западна Финландия, които бяха най-засегнати от пандемията.	Финансирането по линия на REACT-EU остана съобразено с първоначалните цели и оперативната логика на програмата. REACT-EU помогна да се попълнят празнините между стария и новия програмен период по отношение на финансирането и стартирането на нови проектни дейности.	Инструментът осигури значителна добавена стойност, която не би могла да бъде постигната само чрез национални инструменти. Времевата перспектива беше от ключово значение, тъй като финансирането по линия на REACT-EU беше насочено към дългосрочно развитие, докато националните субсидии бяха насочени към преодоляване на непосредствените кризи на паричните потоци. Без финансирането по линия на REACT-EU мащабът на подкрепата за Южна и Западна Финландия щеше да бъде много по-малък.
Германия <i>Оценка на мерките, финансирани по линия на REACT-EU, по оперативна програма „ЕФРР за Райнланд-Пфалц за периода 2014—2020 г.“</i>	<i>Научни изследвания, развойна дейност и иновации:</i> бяха постигнати ключови цели като разработването на нови технологии и насърчаването на способностите за иновации. REACT-EU допринесе за подкрепата на заетостта, цифровата трансформация и стабилността на икономиката.	Броят на одобрените операции за почти всички мерки може да се оцени като подходящ. Кратките срокове за изпълнение бяха предизвикателство и някои проекти не можаха да бъдат изпълнени в предвидения срок.	REACT-EU допринесе за реакцията при кризи и за възстановяването на икономиката и на други заинтересовани страни от обществото.	Проектите се интегрираха добре в регионалните стратегически цели и в резултат на това допринесоха за постигането на националните стратегически цели. Що се отнася до хоризонталните цели, често се счита, че технологичните иновации допринасят за устойчивостта,	—

<i>(CCI 2014DE16RFOP010)</i>	<i>Ориентирани към технологиите умения:</i> научноизследователските проекти бяха насочени към здравеопазването, биотехнологиите и екологичната трансформация. Тези инвестиции по линия на REACT-EU съставляваха повече от 70 % от всички подкрепени проекти по приоритетна ос 1 и допринесоха за намаляване на разликата в ефективността в областта на научните изследвания, развитието и иновациите (НИРИ) между Райнланд-Пфалц и средното равнище за федералните провинции. <i>Туризъм:</i> с инвестициите по линия на REACT-EU се подобри конкурентоспособността на МСП в сектора на туризма и се стабилизираха икономическите резултати на този сектор. <i>Цели в областта на климата:</i> по линия на REACT-EU бе предоставена подкрепа за демонстрационни проекти за намаление на емисиите на CO₂ и икономии на ресурси в дружества и общини.	Заинтересованите страни посочиха, че използването на съществуващите стратегии, заявления за проекти и програми за финансиране е улеснило ефективността. Всички заинтересовани страни си сътрудничиха добре и се отзоваваха бързо. Същевременно бяха установени възможности за подобрения по отношение на по-ясната комуникация и по-доброто планиране на бюджета. Неясната ситуация с изплащането на средствата по линия на REACT-EU, по-специално изплащането им на два транша, беше отчетена като предизвикателство. В областта на НИРИ имаше значително повече заявления по линия на REACT-EU в сравнение с обичайната програма на ЕФРР (вероятно поради по-високите ставки на съфинансиране). Около половината от заявленията обаче трябваше да бъдат отхвърлени, тъй като реално нямаше вероятност да бъдат осъществени.		докато проектите, свързани с туристическия сектор, допринасят значително за равните възможности, недискриминацията и приобщаването. В оценката се приема също така, че приносът към устойчивото развитие по отношение на климата и опазването на околната среда е много голям.	
Унгария <i>Оценка на мерките по линия на REACT-EU в рамките на оперативни програми „Развитие на човешките ресурси“, „Икономическо развитие и иновации“ и „Екологична и енергийна ефективност“ (EFOP, GINOP, KENOP) за периода 2014—2020 г.</i> <i>(CCI 2014HU05M2OP001; CCI 2014HU16M0OP001; CCI 2014HU16M1OP001)</i>	Ефективността на схемите за подпомагане на управлението на здравните резултати по време на пандемията от COVID-19 можеше да бъде оценена само частично, тъй като повечето проекти бяха насочени към последващо възстановяване на разходи, финансирани преди това от националния бюджет. В резултат на това тяхното въздействието беше трудно да се определи количествено, въпреки че разходите, които впоследствие бяха отнесени към фондовете на ЕС, бяха от голяма полза за публичните финанси. Проектите имаха за цел да смекчат отрицателните последици от пандемията върху икономиката и пазара на труда. Предприятията получиха подкрепа за развитие и задържане на служителите си. Що се отнася до субсидиите за заплати за запазване на работните места, общо 361 051 работни места бяха запазени по проекти, финансирани по линия на REACT-EU. Най-големият положителен ефект беше напредъкът и ускоряването на цифровизацията.	Въпреки че бяха въведени някои ускорени процедури, незавършената цифровизация на публичната администрация и взаимосвързаност на различните информационни системи представляваха пречка за ефективността.	Финансираните по линия на REACT-EU мерки за борба с пандемията имаха силна секторна насоченост и не бяха непременно ориентирани към преодоляване на териториалните различия. Възможностите за достъп до цифрови решения и работа от разстояние не бяха равни за всички социални групи, което можеше да засили съществуващите социални, регионални и институционални неравенства, както и риска от преждевременно напускане на училище.		8 % от предприятията, които получиха подкрепа и се включиха в проучването за оценка, заявиха, че без подкрепата на REACT-EU щяха да фалират след пандемията и че предоставената подкрепа беше „животоспасяваща“.
Ирландия <i>Оценка на REACT-EU</i> <i>(CCI 2014IE16RFOP001; CCI 2014IE16RFOP002)</i>	В Ирландия инициативата REACT-EU изигра жизненоважна роля в образователния сектор, като позволи безопасното повторно отваряне на училищата през учебната 2021/2022 г. Тази финансова подкрепа беше фактор в подпомагането на училищата да се справят със социалните и емоционалните	Разпределението на средствата се различава по учебни години и видове училища, като най-голям дял от финансирането получават началните училища, докато разходите на ученик са по-високи за училищата след завършване на основно образование, което отразява оперативните нужди.	Данните от проучването за оценка показаха, че повечето училища смятат финансирането за изключително важно и са съгласни, че средствата отговарят на техните нужди. Данните от проучването също така показаха положително	Макар това да не е основният му фокус, фондът подкрепи някои аспекти на екологичната и цифровата цел на ЕС. Въпреки че модернизацията на вентилационните инсталации, включваща енергоефективни	—

	предизвикателства, свързани със затварянето на училища, като например социалната реинтеграция, психологическите предизвикателства и допълнителните специални нужди на учениците. Фондът значително повиши устойчивостта на ирландската образователна система чрез: • подобрения на инфраструктурата/мерки за здраве и безопасност; • процедурна готовност и подготвеност на персонала/социално възстановяване; • справедливост по отношение на устойчивостта/подкрепа за уязвимите групи. Широко застъпено е мнението, че предоставената подкрепа е икономически ефективна: 73 % от респондентите са съгласни с това във всички видове училища, а 77 % от специализираните училища посочват, че повторното отваряне не би било възможно без финансирането.	Предизвикателствата включваха неефективност при възлагането на обществени поръчки, като се съобщаваше за прекалено високи цени и обременяващи процедури. Училищата изказаха мнение, че централизираното снабдяване би могло да подобри ефективността и да намали натиска върху административните ръководители в училищата. Данните от проучването показват, че 81 % от тях са удовлетворени от навременността на финансирането. Някои респонденти отбелязаха забавянния при първоначалното отпускане на средства, което допълнително увеличи стреса, с който са се сблъскали директорите на училища по време на процеса на повторно отваряне.	отношение към разпределението на средствата в различните видове училища. Респондентите подчертаха значението на устойчивата подкрепа за смекчаване на дългосрочните последици от пандемията за училищата в по-неблагоприятно положение.	технологии, беше съобразена с целите за устойчивост, тези усилия не бяха част от цялостна стратегия. Анализът за целите на оценката откри въздействието на фонда върху насърчаването на равенството и достъпа до образование. Програмата за осигуряване на равни възможности в училищата (DEIS) изигра централна роля за преодоляване на неравенствата в образованието по време на пандемията.	
Италия <i>Оценка на мерките, финансирани по линия на REACT-EU, по приоритетна ос 6 в рамките на оперативна програма „Предприятия и конкурентоспособност“ за периода 2014—2020 г. (CCI 2014IT16RFOP003)</i>	Що се отнася до напредъка на отделните инвестиции, бяха установени следните предизвикателства: • значителен брой оттегляния и откази от проектни предложения по поканата за представяне на предложения „Иновативни машини“; • голям брой проекти по поканата за представяне на предложения „Устойчиви инвестиции 4.0“ с ограничен напредък във физически и финансов аспект. Анализът на двете покани за представяне на предложения показва, че повечето бенефициери са малки субекти, работят в сектора на хранително-вкусовата промишленост и са географски концентрирани в Кампания и Ломбардия. Що се отнася до екологичния преход, в ограничена степен инвестициите имаха за цел да трансформират процесите в кръгов процес. Въпреки че проектите в много случаи донесоха ползи от гледна точка на ефективното използване на ресурсите и намаляването на отпадъците, по-малко от половината от бенефициерите по поканата за представяне на предложения „Устойчиви инвестиции 4.0“ бяха предвидили такива инвестиции, които в преобладаващата си част включваха фотоволтаични инсталации.	Установените нужди във фазата след пандемията бяха посрещнати много ефективно и своевременно. Това даде отражение във високото равнище на участие на дружествата в двете покани за представяне на предложения. Към октомври 2023 г. са извършени плащания в размер на приблизително 1,7 милиарда евро, което представлява повече от 80 % от заделения бюджетен пакет. Благодарение на използването на съществуващите канали за подкрепа, основано на степента на познаване на съществуващите процедури от страна на бенефициерите, беше улеснено експедитивното разпределение на средствата.	Финансираните интервенции бяха изрично предназначени да помогнат на дружествата да преодолеят отрицателните последици, причинени от пандемията от COVID-19, като същевременно насърчаваха екологично и цифрово устойчивото възстановяване. В оценката се призовава за по-добро целепоставяне с оглед на специфичните нужди на дружествата и адаптиране на бъдещите покани за представяне на предложения. Изборът, направен от администрацията по отношение на разпределението на средствата, също отразява целта за осигуряване на териториално и социално-икономическо балансиране на икономиката. Това е отразено в концентрацията на средствата за интервенции в южните региони, както и в механизмите за поощрение под формата на по-висок интензитет на помощта въз основа на територията.	Цялостната структура показва висока степен на съгласуваност с целите на политиката, залегнали в инициативата REACT-EU, като се търси справедливо балансиране на трите основни цели. Необходимостта от съчетаване на спешни мерки с по-структурни цели и кратките срокове за изпълнение разкриха някои противоречия в механизмите за изпълнение. Комбинацията от мерки като цяло съответстваше на други инициативи, финансирани от региона, въпреки че имаше някои припокриващи се аспекти, особено с някои инициативи, финансирани от регионални програми или с други национални средства, а в някои области — с националния план за възстановяване и устойчивост. В сравнение с други инициативи, финансирани на национално равнище, като цяло нямаше припокриване.	Мненията, събрани чрез интервюта и преки проучвания, показват, че подкрепата от ЕС несъмнено е ускорила изпълнението на инвестициите, които дружествата вече са били определили като стратегически и необходими, като в много случаи е позволила финансирането на по-амбициозни проекти, отколкото вероятно би било възможно при липса на подкрепа.
Латвия <i>Оценка на финансирането по линия на REACT-EU в</i>	По линия на REACT-EU бяха подпомогнати: <i>здравеопазването</i>: подобрена инфраструктура на лечебните заведения и научно-	Изпълнителите на проекти биха искали постановленията на Министерския съвет да се	—	Хоризонталният приоритет „равни възможности“ беше спазен. В отделните проекти бяха предприети и допълнителни действия за	—

<i>рамките на оперативна програма „Растеж и заетост“ за периода 2014—2020 г. в Латвия</i> <i>(2014LV16MAOP001)</i>	изследователски проекти, осигуряващи решения за справяне с COVID-19; <i>образованието</i>: цифровизация на образователните системи, обхващаща 40 % от латвийските висши учебни заведения; <i>заетостта</i>: целенасочени програми за обучение в подкрепа на 26 235 души; <i>културни проекти</i>: подкрепа за обичайните разходи за издръжка на културните организации, както и за нови проекти; <i>предприемачеството</i>: заеми, безвъзмездни средства и нефинансова подкрепа за развитие на предприятията, както и обучение за подобряване на уменията на служителите и дейности за насърчаване на износа; <i>екологичните цели</i>: енергийна ефективност на общинската инфраструктура и реконструкция на многофамилни жилищни сгради с цел създаване на по-добра жизнена среда. Много от реализираните проекти се очаква да имат дългосрочно въздействие.	одобряват по-бързо, както и да се предоставя повече време за изпълнение. Много от реализираните проекти бяха свързани със строителни дейности. COVID-19, глобите, инфлацията и нарушенията по веригите на доставките доведоха до значително увеличение на цените на строителството, поради което изпълнителите на проекти трябваше да преразглеждат проектите, включително своите разходи и срокове. За тези, които за първи път изпълняваха проекти, финансирани от ЕС, като например представителите на културния сектор, предизвикателствата бяха свързани с предоставянето на всички необходими доклади, необходимостта от извършване на проверки за съответствие и работата с информационната система за управление на фондовете по линия на политиката на сближаване (KPVIS).		осигуряване на достъпност за хората с увреждания. С обучението в цифрова среда също бе насърчено спазването на тези принципи и бяха предостави възможности за участие на хора от по-отдалечени региони. Хоризонталният принцип „устойчиво развитие“ бе последван от прилагането на принципите на екологичните обществени поръчки. Много от реализираните проекти, като например курсове за обучение, цифровизация на обучението, научни изследвания, подобряване на енергийната ефективност на сградите и други, бяха насочени към устойчивото развитие.	
Полша <i>Оценка на изпълнението на инструмента REACT-EU в Полша през периода 2014—2020 г.</i> <i>(2014PL05M9OP001; 2014PL16M1OP001; 2014PL16RFOP001; 2014PL16RFOP002; 2014PL16M2OP001 до 2014PL16M2OP016)</i>	Резултатите от проучването показаха, че дейностите са били много ефективни. <i>Енергийна инфраструктура</i>: подобряване на енергийната ефективност в предприятията и в обществените сгради, разработване на енергийни източници от/за потребители производители и изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници. Допълнителна подкрепа беше отпусната за проект за изграждане на газопровод. <i>Здравно обслужване</i>: инвестиции в инфраструктурата на болници и клиники, както и за психологическа помощ и развитие на професионалните компетентности. <i>Транспорт с ниски емисии</i>: закупуване на нов подвижен състав с ниски емисии; изграждане или модернизиране на инфраструктурата на градския транспорт; изготвяне на планове за устойчива градска мобилност. Като цяло мерките се оценяват като ефективни. <i>Подкрепа за предприятията</i>: REACT-EU допринесе за смекчаване на отрицателните последици от пандемията върху функционирането на предприятията. <i>Цифрова трансформация</i>: разработване на електронни услуги и цифровизация на	<i>Енергийна инфраструктура</i>: оценката установи задоволително съотношение между направените разходи и постигнатите резултати. Основните предизвикателства бяха свързани с бюджетите и графичите на проектите (закъснения). Освен това времето между подаването на проектното предложение и изпълнението на проекта беше сравнително дълго и бе повлияно от период на висока инфлация. <i>Здравно обслужване</i>: като цяло прилагането на инструмента протече бързо и безпроблемно. Слабо място беше мониторингът на резултатите в областта на здравните интервенции. <i>Транспорт с ниски емисии</i>: ключово условие за предоставяне на подкрепа беше проектите вече да са в напреднал етап на изпълнение. <i>Цифрова трансформация</i>: основните предизвикателства бяха свързани с недостига на време, произтичащ от късното подписване на споразуменията за финансиране, и различното равнище на компетентностите в областта на цифровите технологии на бенефициерите в публичния сектор. Въпреки това повечето проекти бяха успешно изпълнени.	<i>Енергийна инфраструктура</i>: пандемията оказа отрицателно въздействие върху дейността на около две пети от бенефициерите, които използваха подкрепата по линия на REACT-EU главно за намаляване на оперативните си разходи. <i>Здравно обслужване</i>: бенефициерите заявиха, че подкрепата е оказала значително въздействие върху подобряването на качеството и достъпността на здравните услуги. Повечето бенефициери посочиха, че това е повишило устойчивостта им при бъдещи кризи. <i>Транспорт с ниски емисии</i>: подкрепата беше в отговор на установените предизвикателства, като например възстановяване на ролята на обществения транспорт след пандемията, осигуряване на подходящи транспортни решения за жителите и ограничаване на отрицателното въздействие на транспорта върху околната среда.	<i>Транспорт с ниски емисии</i>: дейностите допълваха предходни дейности в тази област и бяха част от по-широки стратегии за развитие на устойчив градски транспорт. <i>Цифрова трансформация</i>: всеки втори бенефициер на безвъзмездни средства и всеки трети заемополучател заяви, че настоящото състояние на цифровизацията на неговото предприятие е повлияно от проект, осъществен с подкрепата на REACT-EU. Принципът на недискриминация се прилага в два аспекта: пасивен (няма дискриминационни решения) и активен (проекти, създадени, за да позволят на групи хора, които потенциално биха могли да бъдат дискриминирани, да участват равноправно).	Общият размер на средствата, отпуснати за инструмента, възлиза на 8,2 милиарда полски злоти. От съществено значение е, че инструментите по линия на REACT-EU се появиха в момент, в който защитните мерки на правителствените фондове и фондовете на ЕС вече бяха разпределени, а средствата от програмния период 2021—2027 г. все още не бяха на разположение.

	администрацията, благодарение на които бяха намалени последиците от пандемията върху предприятията, главно чрез осигуряване на възможност за работа от разстояние и цифровизация на каналите за продажба. <i>Предизвикателства, свързани с миграцията:</i> поради силно диверсифицирания характер на проектите и липсата на съгласуван подход не е възможно да се оцени общото въздействие на проектите върху положението на бежанците от Украйна.	<i>Предизвикателства, свързани с миграцията:</i> липсата на възможности за отпускане на средства поради напредъка на действията в други области на интервенцията по линия на REACT-EU беше определена като основно ограничение. Установено бе, че между решението за използване на REACT-EU и достигането на помощта до крайните получатели съществуват препятствия. Съществуваше потенциал за опростяване на процедурите, така че в бъдеще инструментите за действие в извънредни ситуации да може да се задействат по-бързо.	<i>Подкрепа за предприятията:</i> мащабът на подкрепата беше сравнително малък в сравнение с интервенциите на национално равнище. <i>Цифрова трансформация:</i> за почти половината от бенефициерите по тази цел подкрепата по линия на REACT-EU е била необходима, за да могат да изпълнят проекта. <i>Предизвикателства, свързани с миграцията:</i> поради късния период на изпълнение (в сравнение с пика на миграционната криза) освен върху подкрепата за бежанците акцентът бе поставен и върху изграждането на устойчивост при бъдещи кризи.		
Швеция <i>Оценка на мерките, финансирани от REACT-EU, в рамките на оперативна програма „Инвестиции в растеж и заетост“ за периода 2014—2020 г. (2014SE05M9OP001)</i>	Беше оценено, че участието в рамките на регионалните проекти за заетост е имало ефект, съответстващ на 1 % по-голяма вероятност за започване на работа след участието. Вероятността лицата да бъдат регистрирани като безработни е с 3 % по-висока в сравнение с контролната група. Не е установено въздействие върху участието в проучвания или равнищата на заплащане. В рамките на проектите за изграждане на компетентности и проекта Kickstart не бяха установени статистически значими въздействия.	По регионалните проекти почасовите разходи за участие са били по-високи в сравнение с предишни проекти по ЕСФ. Оценката показва, че това може да се обясни предимно с външни условия, като краткото време за подготовка и трудностите при набирането на участници. Разходите за регионалните проекти бяха високи и при съпоставка с очакваното увеличение на данъчните приходи в резултат на участието в операциите по ЕСФ. Въпреки че структурата ѝ се характеризира с висока степен на сложност и неопределеност, инициативата REACT-EU като цяло беше добре управлявана. Въпреки това структурата на програмата ограничаваше възможността за ефективни действия в кризисни ситуации. Разпределението на средствата като цяло беше ефективно. Разпределението на средствата за регионални проекти обаче затрудняваше ефикасността, като се имат предвид определянето на целевата група и развитието на безработицата. Прилагането на REACT-EU от Съвета за ЕСФ първоначално бе затруднено от предизвикателства. Въпреки това като цяло съветът се справи добре с възможностите си за маневриране и управляваше инициативата ефективно предвид съществуващите условия.	Тематичната цел беше изключително адекватна към момента на стартирането на инициативата. С течение на времето обаче адекватността на целта да се допринесе за преодоляване на кризата отслабна, тъй като нуждите станаха по-малки от първоначално очакваните. Целта да се допринесе за екологичния и цифровия преход оказа известно влияние върху управлението на REACT-EU. Въздействието беше в съответствие с амбициите на ЕС: 25 % от общото финансиране по линия на REACT-EU трябваше да допринесе за постигане на целите в областта на климата. Целта да се допринесе за устойчивото възстановяване оказа слабо влияние върху управлението на REACT-EU. Липсваха оперативни цели, а целта не беше фокусирана върху подготовката или последващите действия.	Шведското правителство избра да възприеме сравнително отворена и широка перспектива при разработването на REACT-EU. Това се отрази, наред с другото, на поканите за финансиране на регионални проекти. В допълнение към вече установените от Европейската комисия рамки, наред с другото, по отношение на определянето на целевите групи, поканите за представяне на предложения бяха със сравнително широки параметри. В поканите също така не се изискваше проектите да допринасят за цифровия или екологичния преход, тъй като шведското правителство реши да приложи тази цел само в поканата за представяне на предложения до шведската публична служба по заетостта. Вместо това екологичният и цифровият преход се споменаваха в поканите за представяне на предложения като пример за действия, към които проектите могат (но не е задължително) да бъдат насочени.	Финансирането от ЕС генерира добавена стойност на организационно равнище за шведската публична служба по заетостта. В допълнение към осигуряването на финансова сигурност за шведската публична служба по заетостта в период на нестабилност агенцията получи възможност да разработи метод за определяне на зелени компетентности и компетентности в областта на цифровите технологии, който да е полезен за работата на агенцията за посрещане на нуждите от предлагане на умения в условията на екологичния и цифровия преход.

Приложение II: Методология и допълнителни данни

Методология

Оценката се основаваше на документно проучване от три основни източника:

- данни за изпълнението, докладвани от държавите членки на Комисията чрез SFC2014;
- проучвания за целите на последващата оценка на ЕСФ и на ЕФРР;
- национални оценки.

Трябва да се отбележи, че при оценката бяха използвани данни от SFC2014, за да се предоставят статистически данни за броя на дните, необходими за изменение на програмите, и за финансите. По-голямата част от твърденията относно адекватността и въздействието, както и относно добавената стойност на REACT-EU, се основаваха на констатациите в проучванията, извършени за целите на последващата оценка на ЕФРР и ЕСФ. По отношение на първото специален работен пакет беше насочен към REACT-EU; по отношение на второто проучването включваше специално проучване на казус, което не обхващаше само REACT-EU. Проучването за целите на последващата оценка на ЕСФ също съдържаше проучване на казус относно Инструмента за подпомагане на бежанците в Европа по линия на политиката на сближаване (CARE): повечето от констатациите относно подкрепата по линия на ЕСФ за хората, бягащи от военната агресия в Украйна, се основават на тази работа. Що се отнася до ЕФРР, специалното проучване на казус относно кризата с бежанците обхващаше както CARE, така и REACT-EU. (По отношение на CARE като допълнителен източник беше използван специалният доклад на Европейската сметна палата.) Накрая, бяха използвани примери от националните оценки с илюстративна цел. Резюмета на всички оценки могат да бъдат намерени в [библиотеката с оценки](#) на ГД „Регионална и селищна политика“.

Неотдавнашни регулаторни промени отложиха приключването на програмата за февруари 2026 г. В резултат на това в анализа можеха да се вземат предвид само данните за изпълнението на показателите в края на 2022 г. Това обхваща само две от трите години на изпълнение и ограничава оценката на ефективността. Данните на ниво операции и бенефициери не бяха достатъчно стандартизирани; тази нехомогенна наличност на микроданни означава, че не беше възможно да се извърши надежден количествен причинно-следствен анализ на ефективността.

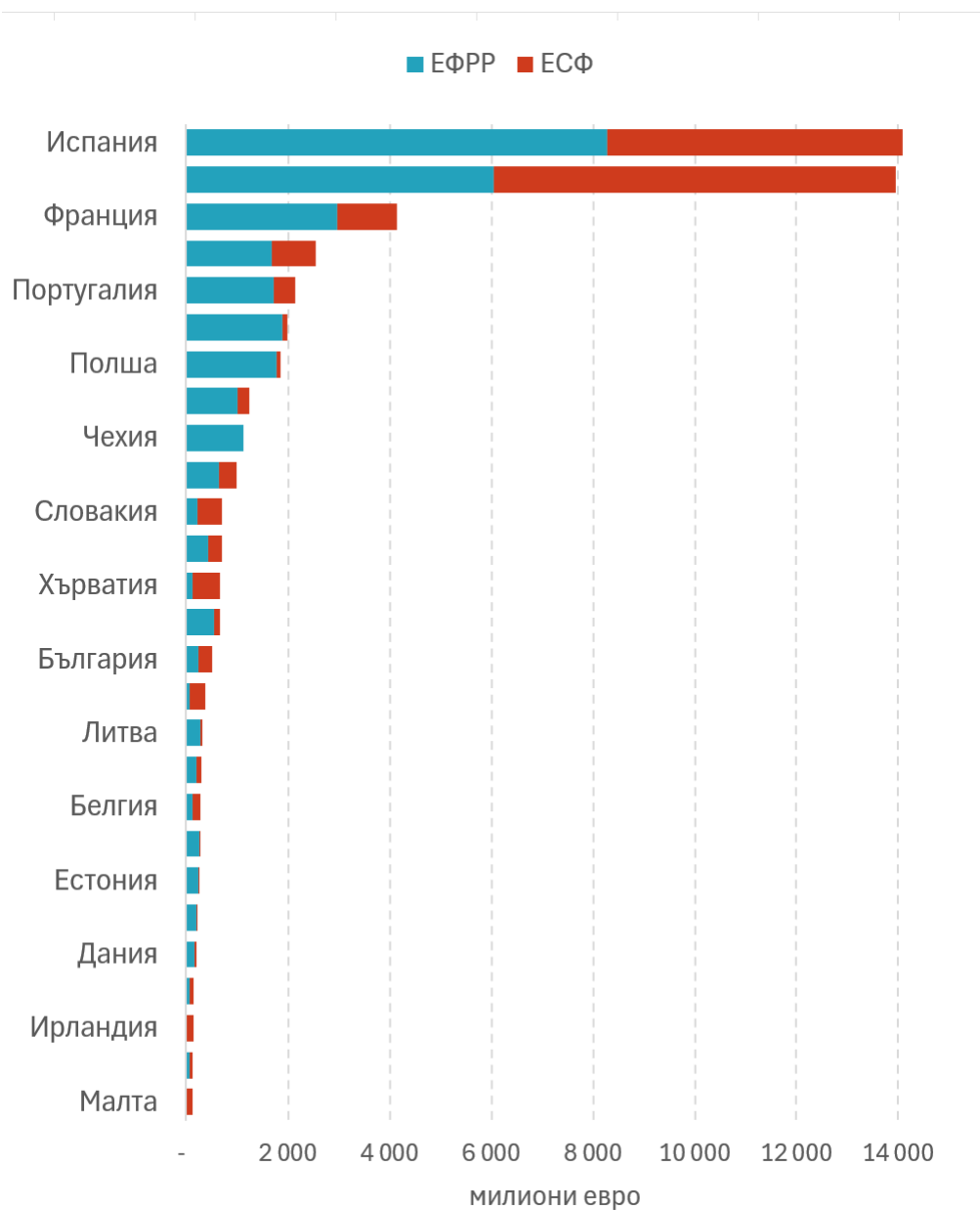
Допълнителни данни

Средни стойности на операциите по държави членки

Държава	Средна продължителност (дни)	Средна начална дата	Средни разходи (в евро)
Австрия	596	12 май 2021 г.	894 955
България	303	16 септември 2022 г.	116 790
Хърватия	669	30 септември 2021 г.	824 574
Кипър	1 429	1 февруари 2020 г.	70 000 000
Чехия	526	20 септември 2021 г.	102 002
Естония	526	10 януари 2022 г.	100 000
Франция	729	1 януари 2021 г.	297 975
Германия	288,5	18 декември 2022 г.	50 050
Гърция	639	1 април 2020 г.	204 233
Италия	366	27 януари 2022 г.	65 663
Люксембург	1 429	1 февруари 2020 г.	34 718 690
Полша	364	1 юли 2022 г.	77 318
Португалия	180	28 януари 2021 г.	5 411
Словакия	244	1 февруари 2023 г.	165 579
Словения	821	1 декември 2020 г.	166 667
Испания	326	9 февруари 2021 г.	2 500

Забележка: Данни на оперативно равнище са налични само за горепосочените държави, които заедно представляват 93 % от разпределените средства по линия на REACT-EU. Стойностите показват средната стойност на всички отчетени операции в съответната държава.

Общ бюджет на REACT-EU по държави

Източник: Европейската комисия.

В таблицата по-долу са показани избрани показатели, свързани с целите на REACT-EU, както и специфични за кризата с COVID-19 показатели. Представените стойности показват актуалното състояние към края на 2022 г.¹ — последните налични данни към момента на изготвяне на доклада. Поради това се очаква тези стойности да бъдат по-високи в края на периода на изпълнение през 2023 г. и да се доближат до целите, определени за тази дата².

Връзка между целите на REACT-EU и избраните общи показатели и специфични за кризата с COVID-19 показатели³

Показатели на ЕФРР:			
Цел	Показател	Стойност, постигната към края на 2022 г.	Определени стойности / процент на изпълнение към края на 2022 г. ⁴
Подпомагане на предприятия (оборотен капитал за МСП и заетост на непълно работно време)	Брой предприятия, получаващи подкрепа (CO01)	354 000 предприятия	определени 90 % изпълнени 77 %
	Брой предприятия, получаващи безвъзмездни средства (CO02)	66 000 предприятия	определени 69 % изпълнени 53 %
	Брой предприятия, които получават финансова подкрепа, различна от безвъзмездни средства (CO03)	50 000 предприятия	определени 70 % изпълнени 61 %
	Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа за предприятията — безвъзмездни средства (CO06)	114 000 000 EUR	определени 130 % изпълнени 11 %

¹ Обърнете внимание, че към края на 2022 г. са изминали по-малко от две години от приемането на REACT-EU на 23 декември 2020 г.

² В несигурната среда на разгръщащите се кризи имаше някои трудности при определянето на целите. Това е анализирано по-подробно в последващата оценка на ЕФРР и на Кохезионния фонд за програмния период 2014—2020 г.

³ Показателите, използвани в по-малко от 15 % от програмите, бяха изключени поради липса на съпоставимост.

⁴ Съотношение между определените и изпълнените стойности спрямо целите. Обърнете внимание, че стойностите трябваше да достигнат 100 % до края на 2023 г.

Здравно обслужване	Брой жители, ползващи подобрени здравни услуги (CO35)	195 000 души	определени 96 % изпълнени 39 %
Инвестиции в заетост, образование и социални услуги	Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование (CO36)	8 000 000 души	определени 212 % изпълнени 29 %
Инвестиции, допринасящи за прехода към екологична и цифрова икономика	Понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради (CO32)	33 000 000 kWh годишно	определени 29 % изпълнени 14 %
	Очаквано годишно намаляване на емисиите на парникови газове (CO34)	38 000 тона CO ₂ еквивалент	определени 53 % изпълнени 4 %
Специфични за COVID-19 показатели			
Подпомагане на предприятия (оборотен капитал за МСП и заетост на непълно работно време)	Брой МСП, получили безвъзмездна финансова помощ за оборотен капитал (безвъзмездни средства) в отговор на COVID-19 (CV22)	113 000 предприятия	определени 91 % изпълнени 68 %
	Брой МСП, получили подкрепа за оборотен капитал, различен от безвъзмездни средства (финансови инструменти), в отговор на COVID-19 (CV23)	46 000 предприятия	определени 92 % изпълнени 56 %
Здравно обслужване	Стойност на закупените лични предпазни средства (CV1)	52 000 000 EUR	определени 124 % изпълнени 13 %
	Лица, ваксинирани срещу COVID-19 (CV64)	49 000 000 души	определени 113 % изпълнени 102 %

Инвестиции в заетост, образование и социални услуги	Стойност на свързаните с COVID-19 ИТ за образование (CV4c)	179 000 000 EUR	определени 91 % изпълнени 37 %
Показатели на ЕСФ			
Цел	Показател⁵	Постигната стойност	Участие/процент на успеваемост⁶
Подпомагане на предприятия (оборотен капитал за МСП и заетост на непълно работно време)	Безработни, включително трайно безработни (CO01)	453 000 души	20,6 % от всички участници
	Трайно безработни (CO02)	184 000 души	8,4 % от всички участници
	Неактивни (CO03)	672 000 души	30,5 % от всички участници
	Заети, включително самостоятелно заети (CO05)	1 000 000 души	49,0 % от всички участници
	Други в неравностойно положение (CO17)	119 000 души	5,4 % от всички участници
	Неактивни участници, ангажирани с търсене на работа след напускане на подпомаганата операция (CR01)	70 000 души	10,5 % от неактивните участници
	Участници в заетост, включително самостоятелна заетост, след напускане на подпомаганата операция (CR04)	257 000 души	11,7 % от всички участници

⁵ Тези показатели измерват общия брой записи за участие. На теория едно лице може да участва повече от веднъж в операции, финансирани от ЕСФ, но тъй като на практика броят на тези случаи е малък, понятията „участие“, „участници“ и „лица“ се използват като взаимозаменяеми.

⁶ По отношение на общите показатели за резултатите с процента на участие се измерва дялът от общия брой участия, финансирани по линия на REACT-EU от ЕСФ. По отношение на показателите за резултатите с процента на успеваемост се измерва дялът на положителните резултати сред съвкупността от съответните участници.

Инвестиции в заетост, образование и социални услуги	Безработни, включително трайно безработни (CO01)	453 000 души	20,6 % от всички участници
	Трайно безработни (CO02)	184 000 души	8,4 % от всички участници
	Неактивни (CO03)	672 000 души	30,5 % от всички участници
	Неактивни, неангажирани с образование или обучение (CO04)	142 000 души	6,4 % от всички участници
	Заети, включително самостоятелно заети (CO05)	1 000 000 души	49 % от всички участници
	На възраст под 25 години (CO06)	678 000 души	30,8 % от всички участници
	На възраст над 54 години (CO07)	294 000 души	13,3 % от всички участници
	На възраст над 54 години, които са безработни, включително трайно безработни, или неактивни, неангажирани с образование или обучение (CO08)	112 000 души	5,1 % от всички участници
	Мигранти, участници с произход от друга държава, малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) (CO15)	370 000 души	16,8 % от всички участници
	Участници с увреждания (CO16)	158 000 души	7,2 % от всички участници
	Други участници в неравностойно положение (CO17)	119 000 души	5,4 % от всички участници

	Неактивни участници, ангажирани с търсене на работа след напускане на подпомаганата операция (CR01)	70 000 души	10,5 % от неактивните участници
	Участници в образование/обучение след напускане на подпомаганата операция (CR02)	63 000 души	2,9 % от всички участници
	Участници, придобили квалификация след напускане на подпомаганата операция (CR03)	244 000 души	11,1 % от всички участници
	Участници в заетост, включително самостоятелна заетост, след напускане на подпомаганата операция (CR04)	257 000 души	11,7 % от всички участници
Специфични за COVID-19 показатели			
Подпомагане на предприятия (оборотен капитал за МСП и заетост на непълно работно време)	Стойност на действията по ЕСФ за борба или противодействие на последиците от пандемията от COVID-19 (CV30)	5 920 000 000 EUR	Неприложимо
	Участници, получили подкрепа за борба или противодействие на последиците от пандемията от COVID-19 (CV31)	5 730 000 души	Неприложимо
Здравно обслужване	Медицински работници, които са се възползвали от подкрепа по линия на ЕСФ (CVHC)	68 000 души	Неприложимо
Инвестиции в заетост, образование и социални услуги	Участници, които са се възползвали от подкрепата в схеми за работа на непълно работно време (CVST)	1 314 000 души	Неприложимо

	Участници, запазили работата си 6 месеца след края на подкрепата (CVR1)	888 000 души	Неприложимо
--	---	--------------	-------------

Източник: Европейската комисия.